

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Юлиан Куюмджиев

за дисертационния труд на Аделина Красиминова Галова

на тема

„Водещи оперни сопрани в българския оперен театър в периода 1970 – 1989 година. Техният принос при формирането на високохудожествените критерии на младите оперни певци“

за присъждане на образователната и научна степен доктор

Аделина Галова е завършила НМА "Проф. Панчо Владигеров" със специалност класическо пеене ОКС бакалавър и магистър. Специализира в оперната студия на академията "Санта Чечилия" в Рим при Рената Ското, участва в майсторски класове на Анна Томова-Синтова, Дарина Такова и други. Има активна дейност като хористка и солистка в оперни спектакли и концерти. Работи като артист-хорист в Националния филхармоничен хор "Светослав Обретенов".

Дисертационният труд на Аделина Галова включва увод, три глави, заключение, приноси, две приложения и библиография с общ обем 439 страници, от които 217 страници основен текст и 222 страници приложения.

За обект на труда авторката избира три изявени български певици, чиято творческа кариера протича в годините 1970 – 1989, години, определени в увода като „златен период“ и „най-продуктивен период“ в историята на българския оперен театър. Безспорно е, че посочените години са изключително плодотворни за българското оперно изпълнителство, но

конкретизацията на този период би трябвало да бъде аргументирана, ако тя е авторска или да бъдат посочени съответните източници, на които Аделина Галова се основава. Както подчертава в увода докторантката, трудът се ограничава върху три от водещите оперни певици – сопраните Мария Венцеславова, Валери Попова и Мария Бохачек, чиито творчески път протича в оперните театри в Русе, София и Варна. Тя специално акцентира върху факта, че и трите певици развиват своята кариера преди всичко в България. Оценявам положително избора на тези три имена, защото за тях все още няма достатъчно специални изследвания, а същевременно тяхната дейност има съществен принос за облика на трите оперни театъра през посочените години. Заедно с това смятам, че техните имена трябва да присъстват още в заглавието на труда, за да придобие конкретност определението „водещи оперни сопрани”.

В увода са аргументирани причините за избора на тези три изтъкнати български оперни певици, на всяка от които е посветена отделна глава от труда. В тях Аделина Галова обстойно представя формирането на трите сопрани – семейна среда, образование, специализации, участие в конкурси и пр., проследява творческия им път от първите роли до края на кариерата им, акцентира върху съответния музикалносценичен репертоар (чуждестранен и български) и специално върху основните им роли, както и върху изявите им извън оперната сцена – камерни концерти, участия в кантатно-ораториални произведения (във връзка с това раздел 9 в глава 2, посветена на Валери Попова, неточно е формулиран „Камерно творчество”, тъй като в него са представени участията ѝ в кантатно-ораториални произведения), посочва гастролите им в чужбина, отделя внимание и на преподавателската им дейност (при Мария Венцеславова и Валери Попова).

Авторката е успяла да издири и да систематизира голямо количество данни от книги, публикации в периодичния печат и в интернет източници (библиографията съдържа 72 заглавия на хартиен носител, 28 електронни и както и радио- и телевизионни предавания), както и от архивни фондове. Важна информация дават и публикуваните разговори, които е осъществила Аделина Галова с Мария Венцеславова и с Александрина Пендачанска и Антонина Бонева (приложение 2), които обогатяват представата за двете певици чрез лични спомени. Богатият илюстративен материал – снимки, програми и афиши от спектакли (приложение 1) допълва представата за облика и творческия път на трите певици, обект на дисертационния труд.

Що се отнася до втората половина от заглавието на труда, приносът на Мария Венцеславова, Валери Попова и Мария Бохачек при формирането на високохудожествени критерии на младите оперни певци не е ясно формулиран. В текста има отделни наблюдения, но до цялостни обобщения авторката не стига. Въпреки това трудът е достатъчно богат във фактологично отношение, информацията е издирена и подредена въз основа на целенасочена работа и по този начин този труд предлага материал, който би могъл да се използва при бъдещи изследвания на историята на трите оперни театъра и изобщо на развитието на българското оперно изпълнителство. В тази насока виждам приноса на труда, който може да бъде полезен, ако бъде публикуван, но след сериозна редакторска работа върху текста и изчистването му от изрази, неприсъщи за научно изследване.

Въз основа на това предлагам на Аделина Галова да бъде присъдена образователната и научна степен доктор.

Проф. д-р Юлиан Куюмджиев